

GEMEENTE **HARENKARSEL**

Advies Flora- en faunawet
Wijzigingslocaties Waarland

GEMEENTE **HARENKARSEL**

Advies Flora- en faunawet Wijzigingslocaties Waarland

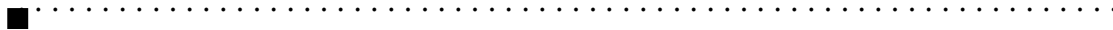
Inhoud:

Notitie

BügelHajema
ADVISEURS

Tuitjenhorn/Leeuwarden
Plannummer 113.00.02.01.11
8 november 2005

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Samenvatting van de conclusie	3
1.1	Gebiedsbescherming	3
1.2	Soortbescherming	3
2	Inleiding	5
2.1	Planbeschrijving	5
2.2	Flora- en faunawet	5
3	Beschrijving van het plangebied	9
3.1	Plangebied	9
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Soortenonderzoek	11
4.2.1	Vaatplanten	12
4.2.2	Zoogdieren - vleermuizen	13
4.2.3	Zoogdieren - overige	15
4.2.4	Vogels	16
4.2.5	Amfibieën	17
4.2.6	Reptielen	17
4.2.7	Vissen	18
4.2.8	Dagvlinders	19
4.2.9	Libellen	19
4.2.10	Overige	20
5	Conclusie	21
5.1	Gebiedsbescherming	21
5.2	Soortbescherming	21
6	Bronnen	25
6.1	Veldbezoek	25
6.2	Media	25
6.3	Gegevens	25
6.4	Literatuur	25

Bijlagen

Samenvatting van de conclusie

1.1 Gebiedsbescherming

De beschermde gebieden liggen op een voldoende afstand van het plangebied en al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur, dat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten te verwachten zijn. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. Deze conclusie moet bij de besluitvorming in het kader van de planologische procedure, voor wat betreft de speciale beschermingszones, worden betrokken.

1.2 Soortbescherming

Soortgroep	Verbodsovertreding bij beschermde soorten	Vervolgstappen
Flora	-	-
Vleermuizen	Laatvlieger, meervleermuis, ruige en gewone dwergvleermuis.	Aanvullend onderzoek.
Overige zoogdieren	Gewone bosspitsmuis, dwergmuis, huisspitsmuis, aardmuis, veldmuis, bosmuis, rosse woelmuis, woelrat en egel.	Geen, geldt een vrijstelling voor.
Vogels*	Verschillende broedvogels aanwezig in- en direct rondom de plangebieden.	Geen, bij werken buiten broedseizoenen
Amfibieën	Gewone pad, meerkikker, middelste groene kikker, bruine kikker en kleine watersalamander.	Geen, geldt een vrijstelling voor
Reptielen	-	-
Vissen	Kleine modderkruiper	Geen, indien voorwaarden worden opgevolgd (zie 5.2).
Dagvlinders	-	-
Libellen	-	-
Overige soorten	-	-

*Vogels

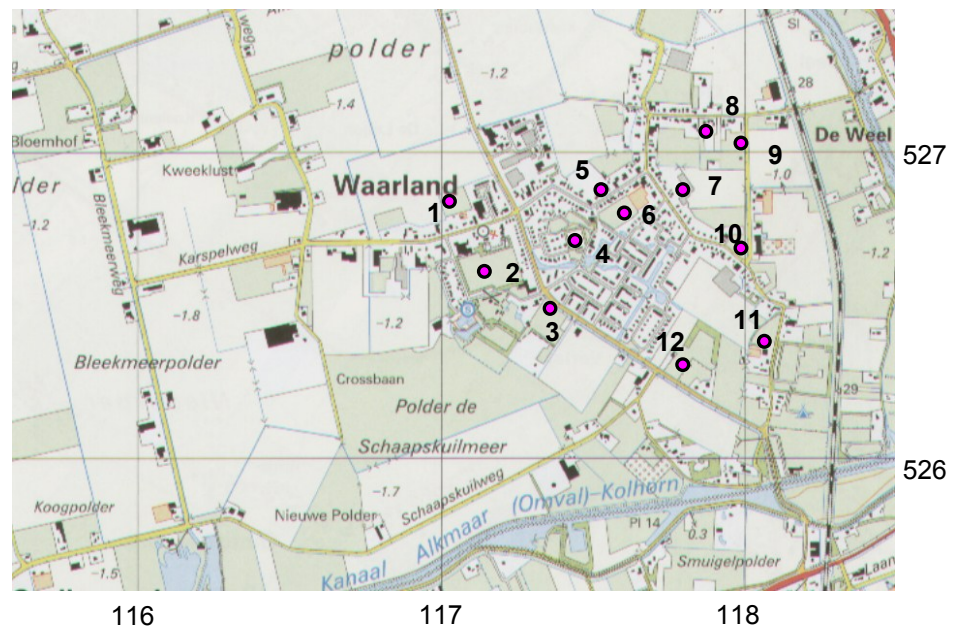
Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden, als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of er verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dergelijk geval is het mogelijk ontheffing aan te vragen. Men kan ook buiten het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) werken of starten voor 15 maart en de werkzaamheden continu laten voortduren waardoor er geen verbodsbepalingen worden overtreden.

2.1 Planbeschrijving

Ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging voor twaalf woningbouwlocaties in Waarland in de gemeente Harenkarspel is het noodzakelijk een onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied.

Figuur 1. Plangebieden (paars), omliggend gebied en kilometerhokken (grijze lijnen)

2.2 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

In aanvulling op de bestemmingsplanprocedure moet voor de uitvoering van alle ruimtelijke plannen worden onderzocht welke natuurwaarden aanwezig zijn en of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet zullen worden overtreden. Dit rapport beschrijft de resultaten en conclusies van dit onderzoek voor de inbreidingen in Waarland. Daarnaast is onderzocht of ontheffingen van de verbodsbepalingen nodig zijn en of deze eventueel zullen worden verleend.

Zorgplicht

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

Soortenbescherming

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat, alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol. Ook gelden ze niet voor veldmuis en huisspitsmuis, als deze zich in of op gebouwen of daarbijbehorende erven of roerende zaken bevinden.

Beschermingsregimes

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in (zie ook bijlage 7).

1. Algemene soorten (in dit rapport aangegeven als "soorten in tabel 1"). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.
2. Overige soorten (in dit rapport aangegeven als "soorten in tabel 2"). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang er geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.
3. Bijlage 1-soorten, AMvB 2004 en bijlage IV-soorten, Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als "soorten in tabel 3").

.....

Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

Habitat

De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort is echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig. Dat wordt in dit rapport ook meegewogen.

Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingverlening.

Rode lijst

In dit rapport wordt ook aandacht geschonken aan soorten van de Rode lijst. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af (zie ook bijlage 6). De Rode lijsten zijn officieel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004). Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.

Gebiedsbescherming

Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn wordt ook aandacht gevraagd voor de speciale beschermingszones uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen ter bescherming van vogelsoorten vermeld in bijlage I van deze richtlijn, van trekvogels op de Nederlandse Rode lijst en van hun habitatten. Deze aanwijzing is in Nederland nagenoeg voltooid. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangemeld bij de Europese Commissie ter bescherming van leefgebieden vermeld in bijlage I en van planten- en diersoorten vermeld in bijlage II van deze richtlijn. Formele aanwijzing zal plaatsvinden in 2006.

Per 1 oktober 2005 vallen de speciale beschermingszones en de Natuurmonumenten uit de Natuurbeschermingswet 1967 onder de Natuurbeschermingswet 1998. Dit betekent dat voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied, door middel van een vooroverleg tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer wordt ingeschat of de ingreep negatieve effecten kan hebben. Als dit het geval is, dan moet een Natuurbeschermingswetvergunning bij het bevoegd gezag worden aangevraagd. Dit betreft bijna altijd de provincie. Bij mogelijk significante negatieve effecten moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Als er wel negatieve effecten te verwachten zijn,

■ .....
die echter niet significant zijn, dan moet een verstorings- en verslechteringstoets worden uitgevoerd.

De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (en het Structuurschema Groene Ruimte) en het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord geniet een vergelijkbare bescherming, maar ingrepen bij deze gebieden zijn niet vergunningsplichtig. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot maatschappelijk belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde "nee-tenzij"-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

3

Beschrijving van het plangebied

3.1 Plangebied

Huidige situatie

Het onderhavige onderzoek betreft twaalf locaties in Waarland. Voor de ligging zie figuur 1. De locaties 1, 3, 8, 9, 10, 11 en 12 zijn (gedeelten van) graslanden/velden. Op enkele percelen liepen tijdens het veldbezoek schapen en paarden. De meeste percelen worden omringd met sloten en/of bomen. Locatie 2 bestaat uit twee voetbalvelden met een brede groenstrook hierom heen. Locatie 4 is een geasfalteerd handbalveld met een clubgebouw en rondom een brede groenstrook. Locatie 5 is een bedrijfsgebouw, waarin de plaatselijke Rabobank gevestigd is. De locatie 6 bestaat uit een groot kassencomplex met aanliggend een grasland dat beweid wordt door schapen. Locatie 7 is een bedrijventerrein met een bedrijfsgebouw en een grote loods (BEMORAIL BV). Daarnaast omvat dit plangebied ook een klein stuk aangrenzend grasland.

Handbalterrein, locatie 4.

Bedrijfsgebouw, locatie 7.

Bodem en water

De bodem van het plangebied bestaat uit verschillende Zeekleigronden. De voorkomende gronden zijn ondiep matig humeus tot weinig in een grond die varieert van klei tot kleilig zand. Het water in de sloten in en direct rond de plangebieden is vrij helder voedselrijk water met veel plantengroei.

Plannen

Op alle locaties behalve plangebied 5 zullen woningen worden gebouwd. Plangebied 5 is een bedrijfsgebouw dat door een interne verbouwing in een woningblok zal veranderen. In de plangebieden 6 en 7 zal respectievelijk een kassencomplex en een grote loods/bedrijfsgebouw gesloopt worden. Bij de andere plangebieden zal de grond vergraven worden, bomen, struiken en onderbegroeiing verwijderd worden en van enkele sloten een kleine gedeelte gedempt worden voor de aanleg van inritten.

4

Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Inventarisatie

De plangebieden grenzen niet aan en liggen niet in de directe omgeving van een Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied of een beschermd natuurmonument uit de Natuurbeschermingwet of een gebied uit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De provinciale ecologische verbindingzone die langs het Kanaal Alkmaar-Kolhorn ligt is het meest nabij gelegen beschermde gebied en ligt op een halve kilometer van het dichtstbijzijnde plangebied. De Schoorlse Duinen is het dichtstbijzijnde Habitatrichtlijngebied en tevens beschermd natuurmonument en ligt op ruim negen en een halve kilometer afstand. De Eilandspolder is het dichtstbijzijnde Vogelrichtlijngebied en ligt op veertien kilometer afstand.

Effecten

Genoemde beschermde gebieden liggen op een voldoende afstand van de plangebieden en al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur, dat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten te verwachten zijn. Voor de activiteiten is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig.

4.2 Soortenonderzoek

De plangebieden liggen in de kilometerhokken¹ 117-527, 117-526 en 118-526 en in uurhok¹ 14-54. Figuur 1 geeft een overzicht van de plangebieden en de omliggende kilometerhokken.

Voor dit onderzoek zijn gegevens gebruikt van Natuurloket. De gegevens van vaatplanten zijn opgevraagd bij FLORON en zijn bekend per kilometerhok. Daarnaast zijn per uurhok waarnemingen verzameld uit de soortenatlassen voor zoogdieren, vleermuizen, broedvogels en libellen. De verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen zijn afkomstig van soortenkaarten die RAVON op internet heeft gepubliceerd. De gebruikte gegevens zijn opgenomen in de bijlagen.

Gegevens die staan geregistreerd per kilometerhok of per uurhok zijn niet in alle gevallen met voldoende zekerheid tot het te onderzoeken plangebied te herleiden. Hierbij is enige interpretatie op grond van ecologische veldkennis noodzakelijk.

---

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling

Veldwerk

Het plangebied is eind september 2005 bezocht om een indruk te krijgen van de gebieden, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie Bronnen 6.1).

Met behulp van de kennis over leefgebieden van soorten, de indruk die van het plangebied is verkregen en de beschikbare gegevens is van bijna alle groepen een compleet beeld ontstaan over het voorkomen van de soorten in het gebied. Voor vleermuizen zal in enkele plangebied aanvullend onderzoek moeten plaats vinden.

4.2.1 Vaatplanten

Gegevens

De gegevens zijn afkomstig van FLORON. Het onderzoeksgebied is goed onderzocht. De waarnemingen dateren grotendeels uit de periode na 1990. In kilometerhok 118-526 wordt melding gedaan van twee tabel 2 of 3 soorten. Van dit kilometerhok zijn daarom de gegevens bij FLORON opgevraagd. Het veldbezoek geeft samen met de gegevens een voldoende beeld voor dit onderzoek.

Inventarisatie

Er zijn in totaal 313 verschillende plantensoorten aangetroffen (bijlage 1). Dit aantal is zeer hoog voor een kilometerhok in het zeekleigebied van West-Friesland. Mogelijk vormt dit kilometerhok een van de soortenrijkste kilometerhokken in West-Friesland. Van de 315 aangetroffen plantensoorten zijn er 76 soorten gebonden aan een hoge (grond)waterstand. Er zijn in totaal 11 aandachtsoorten aangetroffen, waaronder 4 wettelijke beschermde soorten. Dit betreft zwanebloem (tabel 1 soort), gewone vogelmelk (tabel 1 soort), brede orchis (tabel 2 soort), en rietorchis (tabel 2 soort).

Rietorchis

Zwanebloem

Zwanebloem is karakteristiek voor relatief schoon voedselrijk water en kan mogelijk in een enkele sloot in een van de plangebieden worden aangetroffen. Gewone vogelmelk groeit waarschijnlijk op een of meerdere plaatsen in een wegberm of houtsingel en kan daarnaast mogelijk in een enkel grasland worden aangetroffen. Brede orchis en rietorchis zijn kenmerkende soorten voor natte grasland- of moerasvegetaties van tamelijk voedselrijke omstandigheden. Deze omstandigheden komen niet in de plangebieden voor. Beide orchis soorten worden dan ook niet in de plangebieden verwacht. De kans is groot dat deze soorten zijn aangetroffen in de rietlanden en natte graslanden van de Boomerwaal. Mogelijk kunnen de rode lijstsoorten kamgras en veldgierst in de minder intensief gebruikte graslanden worden aangetroffen.

De graslanden/velden zijn verschillend in beheer. Van enkele, zoals het voetbalveld (2), wordt het gras machinaal kort gehouden terwijl in andere plangebieden, zoals 6 en 10, de percelen door schapen en paarden begraasd worden. Tussen het gras in de verschillende plangebieden groeit onder anderen akkerdistel, ridderzuring, gewone berenklauw, vogelwikke en rode en witte klaver. Rond het voetbalveld (2) en handbalveld (4) staat een fraaie goed ontwikkelde groenstrook met boomsoorten als gewone esdoorn, zwarte els, zomer eik en Spaanse aak. Hiertussen groeit liguster, kruisbes, gewone braam en gewone klimop. De sloten zijn over het algemeen rijk begroeid met klein kroos en riet, daarnaast groeit er slanke waterkers en pitrus. Tijdens het veldbezoek zijn in de plangebieden geen beschermde soorten aangetroffen.

Effecten

Door de werkzaamheden zullen mogelijk enkele rode lijstsoorten als kamgras en veldgierst verdwijnen. Dit zijn algemene soorten die het door de intensivering van de landbouw zwaar hebben. Door de plannen worden zij niet in hun voortbestaan bedreigd. Deze soorten zijn overigens niet beschermd. Daarnaast zullen mogelijk enkele groeiplaatsen van zwanebloem en gewone vogelmelk verloren gaan. De plannen vormen echter geen bedreiging voor deze soorten. Voor deze tabel 1 soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. De tabel 2 soorten brede orchis en rietorchis zullen niet in de plangebieden voorkomen, maar in het nabij gelegen Boomerwaal.

4.2.2 Zoogdieren - vleermuizen

Gegevens

De gegevens zijn afkomstig uit de landelijke vleermuisatlas. Deze atlas heeft de verspreiding van vleermuissoorten in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode 1985-1994. Deze gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld van de voorkomende vleermuizen en het terreingebruik voor de meeste

plangebieden. Voor enkele plangebieden zijn de gegevens echter onvoldoende.

Inventarisatie

In het betreffende uurhok komen vijf soorten vleermuizen voor (bijlage 2). Alle vleermuissoorten zijn tabel 3 soorten. Een aantal van de zwarte elzen in de elzensingel in plangebied 11 zijn in het verleden geknot, hierdoor zijn grote delen afgestorven en in gerot. Samen met de aanwezige spechtenholen vormen deze elzen een geschikte verblijfplaats voor ruige dwergvleermuis. Ruige dwergvleermuis vindt namelijk zijn verblijfplaatsen in boomholten, nestkasten of vleermuiskasten en een enkele keer in gebouwen.

Spechtenhol in plangebied 11.

Volwassen ruige dwergvleermuis.

De Rabobank (5) biedt mogelijke verblijfplaatsen voor meervleermuis, laatvlieger, gewone en ruige dwergvleermuis. Deze gebouw-bewonende soorten houden zich op in moeilijk toegankelijke plekken onder dakpannen of in spouwmuren. De grote loods en bedrijfsgebouw op locatie 7 bieden eveneens mogelijke verblijfsplaatsen voor gebouw-bewonende soorten (zie foto hierboven). Alle plangebieden zullen door vleermuizen gebruikt worden als jachtgebied. Het gaat hierbij voornamelijk om laatvlieger, ruige en gewone dwergvleermuis. Deze soorten zullen echter ook tijdens en na de bebouwing hier blijven foerageren. Meer- en watervleermuis foerageren voornamelijk boven water. Belangrijke waterpartijen in de buurt van Waarland zijn Kanaal Alkmaar-Kolhorn en de Boomervaart.

Effecten

Voor de kap van de elzensingel in plangebied 11 is aanvullend onderzoek nodig naar het voorkomen van vaste verblijfsplaatsen van ruige dwergvleermuis. Vóór de sloop van de loods en bedrijfsgebouw in plangebied 7 is eveneens aanvullend onderzoek nodig naar het voorkomen van verblijfsplaatsen van vleermuizen. Deze gebouwen bieden mogelijke verblijfsplaatsen voor gebouw-bewonende soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De verbouwing van de Rabobank in plangebied 5 zal intern plaatsvinden. Indien ook aan de buitenkant gewerkt wordt, bijvoorbeeld wanneer de spouwmuren open gebroken worden, zal eveneens aanvullend onderzoek naar het voorkomen van verblijfsplaatsen van vleermuizen moeten

plaatsvinden. De aanwezige foeragerende vleermuizen in de plangebieden zullen niet afhankelijk zijn van het gebied als jachtgebied; er is voldoende gelijksoortig biotoop in de omgeving. Foeragerende soorten kunnen daarnaast ook bij bebouwing en gebruik van het terrein hier blijven jagen.

4.2.3 Zoogdieren - overige

Gegevens

De gegevens zijn afkomstig uit de landelijke zoogdieratlas. Deze atlas heeft de verspreiding van zoogdieren in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode 1970-1988. Deze gegevens zijn redelijk verouderd. De bekende gegevens geven in combinatie met het veldbezoek toch een voldoende beeld voor deze soortgroep.

Inventarisatie

In het uurhok zijn veertien soorten bekend (bijlage 3). Dit zijn allemaal tabel 1 soorten behalve bruine rat en muskusrat, welke niet beschermd zijn en otter (tabel 3 soort). De otter zal niet in één van de plangebieden voorkomen. Mogelijk is de soort in het verleden waargenomen in het nabij gelegen Kanaal Alkmaar-Kolhorn. Bosspitsmuis, huisspitsmuis, dwergspitsmuis, bosmuis en dwergmuis zullen mogelijk in de ruigtes voorkomen. Bij bosspitsmuis gaat het om twee soorten, te weten gewone bosspitsmuis en tweekleurige bosspitsmuis. Veldmuis zal voorkomen in de graslanden. Bunzing, hermelijn en wezel zullen in enkele plangebieden komen jagen en mogelijk ook hier een verblijfplaats vinden. Tijdens het veldbezoek zijn molshopen waargenomen. Mol zal dus in het gebied voorkomen. Verschillende plangebieden vormen een geschikt foerageergebied voor egel, daarnaast zal de soort in enkele ruige gedeelten van de plangebied een geschikte verblijfplaats vinden. Woelrat zal voorkomen langs enkele oevers van sloten en haas zal alleen in enkele plangebieden komen foerageren.

Mol

Veldmuis

Effecten

Bij werkzaamheden zullen er kassen worden gesloopt, bomen, struiken en ondergroei verwijderd worden en terreindelen worden vergraven. Daardoor kunnen mogelijk enkele verblijfplaatsen van de hier boven genoemde soorten worden verstoord en vernietigd. Daarnaast kunnen hierbij enkele dieren worden gedood. Het betreft algemeen voorkomende soorten uit tabel 1. Door de plannen wordt

het voortbestaan van de genoemde soorten niet bedreigd. Voor de tabel 1 soorten geldt een vrijstelling.

4.2.4 Vogels

Gegevens

De gegevens zijn afkomstig uit de landsdekkende broedvogelatlas (1998-2000) en zijn verzameld per uurhok. De gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld.

Inventarisatie

In het uurhok komen zevenenzeventig broedvogelsoorten voor, waaronder eenentwintig rode lijstsoorten (bijlage 4). Veel soorten zijn uitgesproken moeras- of weidevogels en zullen niet in de plangebieden voorkomen. Mogelijke voorkomende rode lijstsoorten zijn spotvogel, nachtegaal, grauwe vliegenvanger, huismus, ringmus en ransuil. Daarnaast zullen er algemene soorten voorkomen als merel, witte kwikstaart, winterkoning en wilde eend.

Wilde eend

Merel op nest

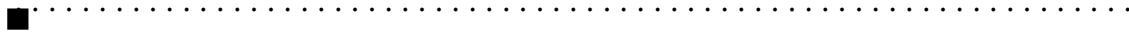
Overwinterende vogels

De plangebieden en directe omgeving hebben weinig waarde voor overwinterende vogels.

Effecten

Bij de werkzaamheden zullen kassen worden gesloopt, terreindelen vergraven worden, bomen worden gekapt en struiken en onderbegroeiing worden verwijderd. Door deze werkzaamheden gaan broedterritoria verloren. Het gaat hierbij om algemene soorten en mogelijk om enkele rode lijstsoorten. Het plangebied vormt geen essentieel broedgebied voor de voorkomende soorten. Genoemde soorten kunnen gelijksoortig biotoop in de omgeving vinden. Een aantal soorten zal na realisatie van de woningen terugkeren. Alle inheemse vogelsoorten zijn echter in het broedseizoen beschermd. Omdat in de bomen en struiken en op de grond van de plangebieden en direct rondom het plangebied vogels kunnen broeden, dient er buiten het broedseizoen (van 15 maart tot 15 juli) te worden gewerkt of moet er voor 15 maart wordt begonnen en dienen de werkzaamheden continu voortduren. Uitvoering van de plannen verstoren geen overwinterende soorten.

4.2.5 Amfibieën

Gegevens De landsdekkende verspreidingskaarten (internet) zijn gebruikt. Op deze kaarten is de verspreiding van amfibieën weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1998-2002 en 2003-2004. Er zijn geen waarnemingen bekend. Het veldbezoek geeft echter een voldoende beeld voor dit vooronderzoek.

Inventarisatie De sloten in en rond de plangebieden zijn geschikt leef- en voortplantingsbiotoop voor meerkikker, middelste groene kikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Buiten het voortplantingsseizoen leven bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander voornamelijk op het land en overwinteren ze in greppels, in holten, onder hout, boomwortels of stenen. Middelste groene kikker kan zowel op het land als in het water overwinteren, meerkikker overwintert bij voorkeur onder water.

Gewone pad

Kleine watersalamander

Effecten Er worden inritten aangelegd, waardoor enkele sloten gedeeltelijk gedempt moeten worden. Hierdoor wordt het voortplantingsgebied iets kleiner. Mogelijk worden hierbij ook enkele exemplaren gedood. Wanneer het overige terrein vergraven wordt, zullen mogelijk enkele rust- en overwinteringplaatsen van gewone pad, bruine kikker, middelste groene kikker en kleine watersalamander verloren gaan. Enkele exemplaren kunnen hierbij worden gedood. Genoemde soorten zijn algemeen en worden door de werkzaamheden niet in het voortbestaan bedreigd. In de omgeving is voldoende gelijksoortig biotoop aanwezig. Voor genoemde soorten geldt een vrijstelling.

4.2.6 Reptielen

Gegevens De landsdekkende verspreidingskaarten (internet) zijn gebruikt. Op deze kaarten is de verspreiding van reptielen weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1998-2002 en 2003-2004. Er zijn geen waarnemingen bekend. Het veldbezoek geeft echter een voldoende beeld voor dit vooronderzoek.

■ .....
Inventarisatie Over het algemeen bestaat het leefgebied van hagedissen en slangen uit ruige vegetatie die voldoende schuilmogelijkheden biedt en tevens voldoende open is om te kunnen zonnen. Zoals bijvoorbeeld, overgangen tussen bos en heide en oude heidevelden. Ringslangen zijn daarnaast gebonden aan waterrijke gebieden. De plangebieden voldoen aan geen van deze eisen. Er zijn daarom ook geen hagedissen of slangen in het plangebied te verwachten.

Effecten Er zullen geen effecten op reptielen optreden.

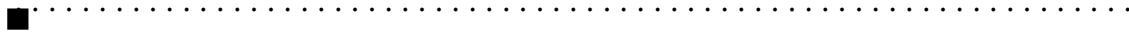
4.2.7 Vissen

Gegevens De gegevens zijn afkomstig van landsdekkende verspreidingskaarten (internet). Op deze kaarten is de verspreiding van vissen weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1998-2002 en 2003-2004. Er zijn geen waarnemingen bekend. Het veldbezoek geeft echter een voldoende beeld voor dit vooronderzoek.

Inventarisatie Het water in de sloten in en direct rond de plangebieden is vrij helder voedselrijk water met veel plantengroei. De sloten zijn over het algemeen rijkelijk begroeid met klein kroos en riet. In de sloten zullen algemeen voorkomende soorten zoals paling, baars en drie- en tiendoornige stekelbaars voorkomen. Deze soorten stellen weinig eisen aan de waterkwaliteit. De kans dat een beschermde soort voorkomt in de sloten van het plangebied is niet groot. Het is echter niet uit te sluiten dat kleine modderkruiper (tabel 2 soort) in het plangebied voorkomt. De soort kan in bijna elke sloot worden aangetroffen. Het oppervlak aan sloot dat voor de inritten zal worden gedempt is relatief klein.

Effecten Aangezien er enkele kleine stukken sloot worden gedempt, waarbij niet kan worden uitgesloten dat kleine modderkruiper (tabel 2 soort) hierin voorkomt, is bij het dempen extra voorzichtigheid geboden. Wanneer de sloot met beleid vanaf één punt wordt gedempt, zullen eventuele aanwezige kleine modderkruipers niet opgesloten worden en voldoende gelegenheid krijgen om te vluchten. Daarnaast dient het dempen niet tijdens de winterperiode te gebeuren, aangezien de dieren zich in deze periode hebben ingegraven voor hun winterrust. Indien gehele sloten moeten worden gedempt, is het niet uit te sluiten dat hierbij enkele kleine modderkruipers worden gedood. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van de soort is dan noodzakelijk voor een eventuele ontheffingsaanvraag. Overige soorten zijn algemeen en worden niet in hun voortbestaan bedreigd door toekomstige werkzaamheden.

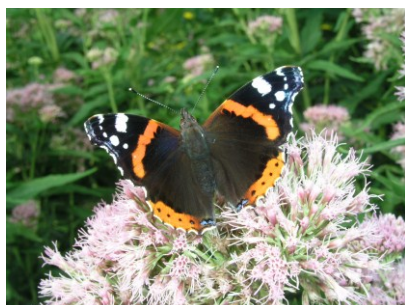
4.2.8 Dagvlinders

Gegevens

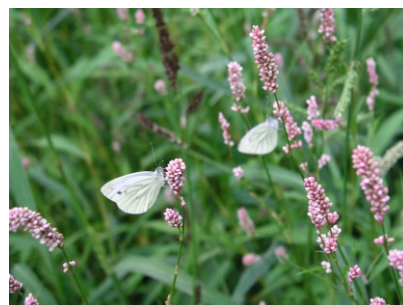
Van vlinders zijn geen recente atlasgegevens beschikbaar. De kilometerhokken zijn niet onderzocht op het voorkomen van vlinders. Gezien de aard van het plangebied en de ingreep kan worden volstaan met het veldbezoek.

Inventarisatie

De vrij intensief beheerde graslanden/velden en het overige aangeplante groen zijn niet geschikt voor beschermde soorten. Er zullen alleen algemeen voorkomende soorten als atalanta, kleine vos en klein geaderd witje voorkomen. In het plangebied worden geen beschermde of rode lijstsoorten verwacht.

Atalanta

Kleine geaderde witjes

Effecten

Het biotoop waarvan de vlinders in het plangebied gebruik maken, zal grotendeels verdwijnen. Voorkomende soorten zullen in aangrenzend gebied geschikt gelijksoortig biotoop vinden. De voorkomende soorten zijn niet wettelijk beschermd en behoren niet tot de Rode lijst. Na realisatie van de woningen zal er mogelijk nieuw leefgebied voor vlinders ontstaan.

4.2.9 Libellen

Gegevens

De gegevens uit de atlas van de landelijke libellenatlas zijn geraadpleegd. Deze atlas heeft de verspreiding van libellen in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode 1990-1997. Deze gegevens zijn enigszins verouderd, maar geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld.

Inventarisatie

In het uurhok zijn vier soorten libellen waargenomen (bijlage 5). Hieronder zijn geen beschermde of rode lijstsoorten. De sloten vormen een geschikt voortplantingsgebied voor libellen. De sloot, oever en het grasland worden gebruikt als jachtgebied. Er zijn geen rode lijstsoorten en beschermde soorten in het plangebied te verwachten.

Effecten

Aangezien er kleine gedeelten van sloten gedempt zullen worden, wordt het voortplantingsgebied van genoemde soorten verkleind.

■ .....
Effecten

Daarnaast zal het jachtgebied veranderen, maar genoemde soorten zullen ook tijdens en na de nieuwbouw gebruik blijven maken van het plangebied. Het plangebied vormt daarnaast geen essentieel voortplantings- of jachtgebied voor libellen en in de directe omgeving is voldoende alternatief gebied te vinden. Genoemde soorten zijn algemeen voorkomende soorten en niet beschermd.

4.2.10 Overige

De beschermde kevers en mieren zijn niet in het plangebied te verwachten. De beschermde mierensoorten komen voor in zandige bosgebieden. De oude eikenbomen voor vliegend hert zijn afwezig. Gestreepte waterroofkever is een soort van met name groot water in laagveen en poelen. Voorkomen in het plangebied is niet waarschijnlijk. Juchtleerkever, brede geelgerande waterroofkever en heldenbok worden binnen Nederland als uitgestorven beschouwd. Ditzelfde geldt waarschijnlijk voor rivierkreeft en bataafse stroommossel. De wijngaardslak is gebonden aan het voorkomen van mergel.

5.1 Gebiedsbescherming

De beschermde gebieden liggen op een voldoende afstand van de plangebieden en al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur, dat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten te verwachten zijn. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. Deze conclusie moet bij de besluitvorming in het kader van de planologische procedure, voor wat betreft de speciale beschermingszones, worden betrokken.

5.2 Soortbescherming

Ten aanzien van de soortenbescherming zijn vijf aspecten (van belang in de verdere procedure) in acht genomen:

- nadere inventarisatie;
- niet bedreigde waarden;
- bescherming vogels;
- vrijgestelde soorten;
- ontheffingen.

Nadere inventarisatie

Vleermuizen

Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is in de volgende gevallen noodzakelijk:

- indien de elzensingel in plangebied 11 zal verdwijnen;
- indien aan de buitenkant van de Rabobank in plangebied 5 gewerkt wordt, bijvoorbeeld wanneer de spouwmuren open gebroken worden;
- voor de sloop van de loods/bedrijfsgebouw in plangebied 7.

Kleine modderkruiper

Aangezien het bij het dempen van enkele sloten om relatief kleine stukjes gaat, is aanvullend onderzoek niet nodig, wanneer de sloten met beleid vanaf één punt worden gedempt. Eventuele aanwezige kleine modderkruiper worden hierdoor niet opgesloten en krijgt voldoende gelegenheid om te vluchten. Daarnaast dient het dempen van sloten niet tijdens de winterperiode te gebeuren, aangezien de dieren zich in deze periode hebben ingegraven voor hun winterrust. Wanneer niet aan deze eisen kan worden voldaan of wanneer gehele sloten moeten worden gedempt, is het niet uit te sluiten dat hierbij enkele kleine modderkruipers worden gedood. Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van de soort is dan noodzakelijk voor een eventuele ontheffingsaanvraag.

Niet bedreigde waarden

Van de volgende soortgroepen worden geen verbodsbepalingen overtreden in het plangebied:

- vaatplanten;
- reptielen;
- dagvlinders;
- libellen;
- overige.

Bescherming vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden, als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of er verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Er zijn in of in de omgeving van het plangebied geen permanent bewoonde nesten of belangrijke rust- of foerageergebieden van vogels aanwezig. Daarom kan men er in dit plangebied vanuit gaan, dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden, als er buiten het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) wordt gewerkt of als er voor 15 maart wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Dit is in overeenstemming met de visie van DLG, de adviserende instantie op gebied van ontheffing Flora- en faunawet.

In het plangebied is voor geen enkele soort de goede staat van instandhouding in het geding.

Vrijgestelde soorten

In het plangebied komen enkele beschermde soorten voor in de groepen amfibieën en zoogdieren, die worden verstoord door de werkzaamheden. Deze staan in tabel A. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling voor artikel 8 of 9 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor versterking van deze soorten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel A. Soorten in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
Zwanebloem	<i>Butomus umbellatus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crociodura russula</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>

Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana klepton esculenta</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>

Ontheffingen

Uit het aanvullend onderzoek naar vleermuizen en eventueel kleine modderkruiper zal blijken of er ontheffingen moeten worden aangevraagd en voor welke soorten.

6.1 Veldbezoek

Het gebied is op 27 september 2005 door ing. D.J. Venema bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en voorkomen van planten- en diersoorten. Er zijn hierbij plantensoorten genoteerd, maar verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt.

Het was een zwaarbewolkte dag met een maximumtemperatuur van 17,5°C en een matige zuidwestenwind.

6.2 Media

- www.natuurloket.nl overzicht recente en beschikbare gegevens planten en dieren;
- www.ravon.nl informatie over (verspreiding) van herpetofauna;

6.3 Gegevens

- Stichting FLORON, Leiden voor gegevens van planten; FlorBase 2K, Rapport 2005.087 (FlorBase is een bestand met plantensoort-waarnemingen op 1 x 1 kilometerhokniveau. Het bestand bestaat uit gegevens van provincies, particulieren, terreinbeherende organisaties en instituten).

6.4 Literatuur

- Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:200.000. Toelichting bij kaartblad 5 Noord-Holland, Wageningen 1960;
- Meijden, R. van der, E.J. Weeda, W.J. Holverda, P.H. Hovenkamp, Flora van Nederland, Heukels' Wolters-Noordhoff Groningen 1990;
- Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975;
- Rossenaar, A.J.G.A., Woningbouw Waarland; toelichting bij de floristische verspreidingsgegevens. Rapport 2005.087. Stichting FLORON, Leiden 2005
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht 1994;
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992;

-
- Limpens, H, K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997;
  - SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden;
  - SOVON, Atlas van de Nederlandse vogels, SOVON, Arnhem 1987;
  - Nie, dr. H. de, Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen, Media Publishing en Stichting Atlas Verspreiding, Doetinchem 1993;
  - Tax, M.H., Atlas van de Nederlandse dagvlinders, Wageningen 1989;
  - Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002, De Nederlandse libellen (Odonata) – Nederlandse fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Bijlagen

1. Vaatplanten
2. Vleermuizen
3. Overige zoogdieren
4. Broedvogels
5. Libellen
6. Codes Rode lijst
7. Uitleg Beschermingsregime

Bijlage 1. Vaatplanten in het kilometerhok 118-526 in en rond het plangebied (FLORON)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Aardbeiklaver	x		
Aarvederkruid	x		
Akkerdistel	x		
Akkerereprijs	x		
Akkerhoornbloem	x		
Akkerkers	x		
Akkerkool	x		
Akkermelkdistel	x		
Akkervergeet-mij-nietje	x		
Akkerwinde	x		
Basterdklaver	x		
Beemdlangbloem	x		
Beklierde basterdwederik	x		
Beklierde duizendknoop	x		
Bezemkruid	x		
Biezenknoppen	x		
Bijvoet	x		
Bitterzoet	x		
Blaartrekkende boterbloem	x		
Blaassilene	x		
Blauw glidkruid	x		
Bleke basterdwederik	x		
Bleke klapproos	x		
Boskruid	x		
Brede orchis + Rietorchis	x	KW	Tabel 2
Brede stekelvaren	x		
Bultkroos	x		
Buntgras	x		
Canadapopulier	x		
Canadese fijnstraal	x		
Dauwbraam	x		
Duinriet	x		
Duitse dot	x		
Echte heemst	x	KW	
Echte kamille	x		
Echte koekoeksbloem	x		
Echte valerian	x		
Eendenkroos (G)	x		
Eenstijlige meidoorn	x		
Engels raaigras	x		
Fijn schapengras	x		
Fijne + Grote waterranonkel	x		
Fioringras	x		

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Fluitenkruid	x		
Framboos	x		
Geel walstro	x		
Geknikte vossenstaart	x		
Gekroesd fonteinkruid	x		
Gekroesde melkdistel	x		
Gelderse roos	x		
Gele lis	x		
Gele morgenster	x		
Gele waterkers	x		
Gestreepte witbol	x		
Gewone berenklauw	x		
Gewone braam	x		
Gewone brunel	x		
Gewone engelwortel	x		
Gewone es	x		
Gewone esdoorn	x		
Gewone hennepnetel	x		
Gewone hoornbloem	x		
Gewone klit	x		
Gewone melkdistel	x		
Gewone paardenbloem	x		
Gewone raket	x		
Gewone reigersbek	x		
Gewone rolklaver	x		
Gewone smeerwortel	x		
Gewone veldbies	x		
Gewone veldsla	x		
Gewone vlier	x		
Gewone vogelmelk	x		Tabel 1
Gewone waterbies	x		
Gewone zandmuur	x		
Gewoon biggenkruid	x		
Gewoon duizendblad	x		
Gewoon herderstasje	x		
Gewoon reukgras	x		
Gewoon speenkruid	x		
Gewoon sterrenkroos	x		
Gewoon struisgras	x		
Gewoon varkensgras	x		
Glad walstro	x		
Glanshaver	x		
Goudzuring	x		
Grauwe abeel	x		
Grauwe wilg	x		

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Greppelrus	x		
Grof hoornblad	x		
Groot kaasjeskruid	x		
Grote brandnetel	x		
Grote egelskop	x		
Grote ereprijs	x		
Grote kattenstaart	x		
Grote klaproos	x		
Grote kroosvaren	x		
Grote lisdodde	x		
Grote ratelaar	x		
Grote vossenstaart	x		
Grote watereppe	x		
Grote waterweegbree	x		
Grote weegbree	x		
Grote zandkool	x		
Grove varkenskers	x		
Haagbeuk	x		
Haagwinde	x		
Harig wilgenroosje	x		
Haver	x		
Hazelaar	x		
Hazenpootje	x		
Heelblaadjes	x		
Heen	x		
Heermoes	x		
Heksenmelk	x		
Helm	x		
Hennegras	x		
Herik	x		
Hoenderbeet	x		
Hollandse linde	x		
Hondsdrif	x		
Hoog struisgras	x		
Hopklaver	x		
Iep (G)	x		
IJle dravik	x		
Ingesneden dovenetel	x		
Italiaans raaigras	x		
Jakobskruiskruid	x		
Kale jonker	x		
Kalmoes	x		
Kamgras	x	GE	
Kamille (G)	x		
Kamvaren	x		

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Katwilg	x		
Kikkerbeet	x		
Kleefkruid	x		
Klein hoefblad	x		
Klein kroos	x		
Klein kruiskruid	x		
Klein streepzaad	x		
Kleine bevernel	x		
Kleine brandnetel	x		
Kleine klaver	x		
Kleine leeuwenbek	x		
Kleine lisdodde	x		
Kleine ooievaarsbek	x		
Kleine veldkers	x		
Kleine watereppe	x		
Klimop	x		
Klimopereprijs	x		
Kluwenhoornbloem	x		
Kluwenzuring	x		
Knikkend tandzaad	x		
Koninginnenkruid	x		
Koolzaad	x		
Korrelganzenvoet	x		
Kraailook	x		
Kraakwilg	x		
Kroontjeskruid	x		
Kropaar	x		
Kruipend stalkruid	x		
Kruipende boterbloem	x		
Kruipertje	x		
Kruldistel	x		
Krulzuring	x		
Kweek	x		
Late guldenroede	x		
Lidrus	x		
Liesgras	x		
Liggend walstro	x		
Liggende klaver	x		
Liggende vetmuur	x		
Look-zonder-look	x		
Luzerne	x		
Madeliefje	x		
Mannagras	x		
Melganzenvoet	x		
Moerasandoorn	x		

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Moerasbasterdwederik	x	GE	
Moerasdroogbloem	x		
Moeraskers	x		
Moerasmelkdistel	x		
Moerasrolklaver	x		
Moerasspirea	x		
Moerasvergeet-mij-nietje	x		
Moeraswalstro	x		
Moeraszoutgras	x		
Moeraszuring	x		
Muurpeper	x		
Oeverzegge	x		
Oranje havikskruid	x		
Paarse dovenetel	x		
Pastinaak	x		
Peen	x		
Penningkruid	x		
Perzikkruid	x		
Pijptorkruid	x		
Pinksterbloem	x		
Pitrus	x		
Platte + Zilte rus	x		
Platte rus	x		
Poelruit	x		
Puntkroos	x		
Puntwederik	x		
Ratelpopulier	x		
Reukeloze kamille	x		
Ridderzuring	x		
Riet	x		
Rietgras	x		
Rietorchis	x		Tabel 2
Rietzwenkgras	x		
Rimpelroos	x		
Ringelwikke	x		
Robertskruid	x		
Rode ganzenvoet	x		
Rode klaver	x		
Rode waterereprijs	x		
Rood guichelheil	x		
Rood zwenkgras	x		
Roos (G)	x		
Ruige zegge	x		
Ruw beemdgras	x		
Ruwe bies	x		

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Schapenzuring	x		
Schedefonteinkruid	x		
Schermhavikskruid	x		
Scherpe boterbloem	x		
Schietwilg	x		
Schijfkamille	x		
Schorrenzoutgras	x		
Slanke waterbies	x		
Slanke waterkers	x		
Slipbladige ooievaarsbek	x		
Smalle stekelvaren	x		
Smalle waterpest	x		
Smalle weegbree	x		
Smalle wikke	x		
Smalle wikke + Voederwikke	x		
Sneeuwbes	x		
Spaanse aak	x		
Speerdistel	x		
Spiesmelde	x		
Sporkehout	x		
Sterrenkroos (G)	x		
Stijve klaverzuring	x		
Stijve waterranonkel	x		
Stinkende gouwe	x		
Stippelganzenvoet	x		
Stomp vlotgras	x		
Straatgras	x		
Strandkweek	x		
Tenger fonteinkruid	x		
Tijmeprijs	x		
Timoteegras	x		
Tuinwolfsmelk	x		
Tweerijige zegge	x		
Uitstaande melde	x		
Valse voszegge	x		
Varkensgras (G)	x		
Veelkleurig vergeet-mij-nietje	x		
Veelwortelig kroos	x		
Veenreukgras	x	KW	
Veenwortel	x		
Veerdelig tandzaad	x		
Veldbeemdgras	x		
Veldereprijs	x		
Veldgerst	x	GE	
Veldlathyrus	x		

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Veldzuring	x		
Vertakte leeuwentand	x		
Vijfvingerkruid	x		
Viltige basterdwederik	x		
Vlasbekje	x		
Vogelmuur	x		
Vogelwikke	x		
Vroegeling	x		
Watermunt	x		
Waterpeper	x		
Waterpunge	x		
Watertorkruid	x		
Waterzuring	x		
Wilde lijsterbes	x		
Wilgenroosje	x		
Witte abeel	x		
Witte dovenetel	x		
Witte honingklaver	x		
Witte klaver	x		
Witte krodde	x		
Wolfspoot	x		
Wondklaver	x	KW	
Zachte dravik	x		
Zachte haver	x		
Zachte ooievaarsbek	x		
Zanddoddegras	x		
Zandhoornbloem	x		
Zandraket	x		
Zandzegge	x		
Zeegroene ganzenvoet	x		
Zevenblad	x		
Zilte rus	x		
Zilte waterranonkel	x		
Zilte zegge	x		
Zilverschoon	x		
Zittende zannichellia	x		
Zoete kers	x		
Zomprus	x		
Zompvergeet-mij-nietje	x		
Zoutgras (G)	x		
Zwaluwtong	x		
Zwanenbloem	x		Tabel 1
Zwarte els	x		
Zwarte nachtschade	x		
Zwarte zegge	x		

■ .....
Bijlage 2. Vleermuizen in het uurhok 14-54 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Gewone dwergvleermuis	k		Tabel 3 (bijlage IV)
Laatvlieger	k		Tabel 3 (bijlage IV)
Meervleermuis	k		Tabel 3 (bijlage IV)
Ruige dwergvleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Watervleermuis	k		Tabel 3 (bijlage IV)

Bijlage 3. Overige zoogdieren in het uurhok 14-54 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Bosmuis	#		Tabel 1
Bosspitsmuis	#		Tabel 1
Bruine rat	x		
Bunzing	x		Tabel 1
Dwergmuis	#		Tabel 1
Egel	x		Tabel 1
Haas	x		Tabel 1
Hermelijn	x		Tabel 1
Mol	x		Tabel 1
Muskusrat	x		
Otter	w	VNW	Tabel 3 (bijlage IV)
Veldmuis	#		Tabel 1
Wezel	x		Tabel 1
Woelrat	x		Tabel 1

x = vangst of vondst

= braakbalvondst

Bijlage 4. Broedvogels in het uurhok 14-54 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Bergeend	w		Tabel 2
Blauwborst	w		Tabel 2
Blauwe Reiger	z		Tabel 2
Boerenzwaluw	w/z	GE	Tabel 2
Boomkruiper	w/z		Tabel 2
Boomvalk	z	KW	Tabel 2
Bosrietzanger	w/z		Tabel 2

.....

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Braamsluiper	w/z		Tabel 2
Bruine Kiekendief	w		Tabel 2
Buidelmees	w/z		Tabel 2
Ekster	w/z		Tabel 2
Fazant	w/z		Tabel 2
Fitis	w/z		Tabel 2
Fuut	z		Tabel 2
Gaai	w/z		Tabel 2
Gekraagde Roodstaart	z		Tabel 2
Gele Kwikstaart	w/z	GE	Tabel 2
Gierzwaluw	w		Tabel 2
Grasmus	w/z		Tabel 2
Graspieper	m	GE	Tabel 2
Grauwe Gans	z		Tabel 2
Grauwe Vliegenvanger	w/z	GE	Tabel 2
Groenling	w/z		Tabel 2
Grote Bonte Specht	w/z		Tabel 2
Grutto	z	GE	Tabel 2
Heggenmus	w/z		Tabel 2
Holenduif	w/z		Tabel 2
Houtduif	w/z		Tabel 2
Huismus	w/z	GE	Tabel 2
Huiszwaluw	z	GE	Tabel 2
Kauw	w/z		Tabel 2
Kerkuil	z	KW	Tabel 2
Kievit	w/z		Tabel 2
Kleine Karekiet	w/z		Tabel 2
Kleine Plevier	z		Tabel 2
Kneu	w/z	GE	Tabel 2
Knobbelzwaan	z		Tabel 2
Koekoek	w/z	KW	Tabel 2
Koolmees	w/z		Tabel 2
Kuifeend	z		Tabel 2
Meerkoet	w/z		Tabel 2
Merel	w/z		Tabel 2
Nachtegaal	w	KW	Tabel 2
Nijlgans	w		
Patrijs	z	KW	Tabel 2
Pimpelmees	w/z		Tabel 2
Putter	w		Tabel 2
Ransuil	z	KW	Tabel 2
Rietgors	w/z		Tabel 2
Rietzanger	z		Tabel 2
Ringmus	w/z	GE	Tabel 2
Roodborst	w/z		Tabel 2

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Scholekster	w/z		Tabel 2
Slobeend	w	KW	Tabel 2
Snor	w	KW	Tabel 2
Soepeend	w/z		
Spotvogel	w/z	GE	Tabel 2
Spreeuw	w/z		Tabel 2
Sprinkhaanzanger	w		Tabel 2
Stormmeeuw	z		Tabel 2
Tjiftjaf	w/z		Tabel 2
Torenvalk	z		Tabel 2
Tuinfluter	w/z		Tabel 2
Tureluur	z	GE	Tabel 2
Turkse Tortel	w/z		Tabel 2
Veldleeuwerik	w/z	GE	Tabel 2
Vink	w/z		Tabel 2
Visdief	z	KW	Tabel 2
Waterhoen	w/z		Tabel 2
Waterral	w		Tabel 2
Wilde Eend	w/z		Tabel 2
Winterkoning	w/z		Tabel 2
Witte Kwikstaart	w/z		Tabel 2
Zanglijster	w/z		Tabel 2
Zwarte Kraai	w/z		Tabel 2
Zwarte Roodstaart	m		Tabel 2
Zwartkop	w/z		Tabel 2

m = mogelijk

w = waarschijnlijk

z = zeker

Bijlage 5. Libellen in het uurhok 14-54 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime Soort in
Grote keizerlibel	x		
Kleine roodoogjuffer	x		
Lantaamtje	x		
Paardenbijter	x		

Bijlage 6. Codes Rode lijst.

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig

KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit NL voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (NL)

Bijlage 7. Uitleg beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als "Algemene soorten". Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze "Algemene soorten" geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als "Overige soorten". Voor deze "Overige soorten" geldt, in het kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna). Zolang er geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als er:

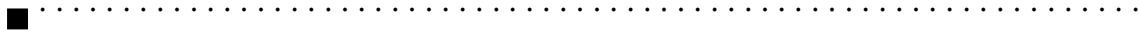
- geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voorafgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in ieder geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

- als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;
- als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragscodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen te kunnen gebruikmaken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen “zorgvuldig handelen” en “al het redelijke doen” om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet::

- een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);
- een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;
- tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;
- bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

- mogen er geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

